

Оскільки постає проблема у застосування норм законодавства про відшкодування збитків та співвідношення насамперед встановлених збитків та штрафних санкцій Новошицька В.І. запропонувала при винесенні рішення по справі, а також при вирішенні питання співвідношення збитків і штрафних санкцій та зменшення зазначених санкцій враховувати розмір заздалегідь погоджених сторонами в договорі збитків, незалежно від розміру реальних збитків, що по суті є цілком вірогідним у реалізації такого рішення, та й насамперед, є додатковою особливістю у відшкодуванні збитків.

Особливості відшкодування збитків можна доповнити тим, що відповідно до чинного законодавства існують обмеження відповідальності, а саме: позбавлення взагалі сторін на право відшкодування збитків, коли за порушення зобов'язання законом чи договором визначена виключна неустойка; відшкодування лише реальної шкоди, але не втраченої вигоди, відшкодування збитків обчисленням їх у певних грошових одиницях та інше [4].

А отже, специфіка такого виду відшкодування потребує детальнішого розгляду і обговоренню учасниками господарсько-правових відносин для уникнення появи збитків, які виникають за їх можливості та внесення цих домовленостей у договір, який між ними буде укладений й регулюватиме визначені ними дії з метою полегшеного здійснення господарської діяльності.

Бібліографічні посилання:

1. Господарський кодекс України станом на 01.08.2018р./ Правова єдність // Київ. – 2018. – ст.171.
2. Ментух Н.Ф. Особливості форм господарсько-правової відповідальності за договором лізингу / Н.Ф. Ментух // Актуальні проблеми правознавства. – №4(8). – 2016. – с.62-67
3. Новошицька В.І. Відшкодування збитків у сфері господарювання / В.І. Новошицька // Автореферат на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук. – Вінниця. – 2017.
4. Науково-практичний коментар до Господарського кодексу України / [Електронний ресурс]: <http://jurists.org.ua/commercial-law/5070-naukovo-praktichniy-komentar-do-st-225-gospodarskogo-kodeksu-ukrayini.html>

Сердюкова Наталя Володимирівна,

студентка третього курсу

юридичного факультету групи ЮД-544

Дніпропетровського державного університету

внутрішніх справ

Науковий керівник:

Поліщук Марина Геннадіївна,

кандидат юридичних наук, доцент

кафедри цивільно-правових дисциплін

Дніпропетровського державного університету

внутрішніх справ

НОВОВИЯВЛЕНІ ОБСТАВИНИ У ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Важливою, невід'ємною рисою країни з високим рівнем правової свідомості та культури – є захист невизнаних, порушених або оспорюваних прав, свобод чи інтересів фізичних осіб, а також прав та інтересів юридичних осіб, інтересів держави. Відтак одним із найголовніших завдань цивільного судочинства є справедливий, своєчасний та неупереджений розгляд і вирішення цивільних справ із тієї чи іншої конкретно-індивідуальної визначеної справи. Перегляд ухвал та рішень, що набрали законної сили у зв'язку з нововиявленими обставинами є одним із способів і можливостей перевірки законності та обґрунтованості судових рішень. Але для того, щоб захист права був ґрунтовним, повним та всебічним, необхідно чітко розуміти суть провадження у зв'язку з нововиявленими обставинами, його поняття та основні ознаки.

У законодавстві України немає чіткого визначення «нововиявлених обставин». У практиці цивільного процесу є велика кількість різновидів тлумачень даного поняття, але це супроводжує за собою допущення великої кількості помилок. У деяких випадках суду з вини однієї зі сторін, або з інших невідомих обставин не вдається відразу в ході вирішення справи з'ясувати всі

необхідні факти – саме цим пояснюється необхідність та важливість цього інституту в цивільному судочинстві.

На думку більшості науковців, під терміном «нововиявлені обставини» слід розуміти юридичні факти, що мають для справи суттєве значення, які існували в момент винесення рішення, але не були і не могли бути відомі ні заявнику, ні суду, що виконав всі вимоги закону по збору доказів та встановленні об'єктивної істини.

У даному визначенні нововиявлених обставин не врахована така важлива ознака, як виявлення цих обставин після набранням рішення законної сили [1].

На думку науковця Васильєва С. В.: нововиявлені обставин – це юридичні факти, які мають істотне значення для розгляду справи та існували на час розгляду справи, але не були і не могли бути відомі заявнику, а також обставини, які виникли після набрання судовим рішенням законної сили та віднесені законом до нововиявлених обставин [2].

Найбільш повне та чітке визначення нововиявлених обставин було надане Ломоносовою Е.М., яка зазначила, що нововиявлені обставини – це завжди суттєві для справи факти об'єктивної дійсності, що існували в період першого розгляду справи та винесення судового акту, які не були враховані в ньому через невідомість їх суду та позивачу з причин, що від них не залежать, а не в результаті помилки суду. Це факти, що стають відомими після набрання судової постанови законної сили, які можуть вплинути на її законність та обґрунтованість, істинність, на можливість захисту та здійснення передбачених та охоронюваних законом прав та інтересів. Однак і в цьому визначенні наявні теж деякі недоліки, оскільки не зазначається що нововиявлені факти мають бути доказані, але кожне тлумачення науковця має право на існування [3].

Взагалі, якщо проаналізувати зміст норм глави 3 розділу V ЦПК України, то можна сформулювати визначення поняття "нововиявлених обставин" самостійно. Так під нововиявленими обставинами розуміють істотні для справи обставини, які об'єктивно, самостійно існували на момент розгляду справи судом, але не були і не могли бути відомі заявнику, а також суду на час розгляду такої справи. Схоже визначення міститься і в п. 4 постанови Пленуму Верховного Суду України від 27 лютого 1981 р. N 1 "Про практику перегляду судами у зв'язку з нововиявленими обставинами рішень, ухвал і постанов у цивільних справах, що набрали законної сили".

Виходячи з вищевикладеного, нововиявлені обставини необхідно відрізнити від нових доказів та обставин. Головною відмінністю нововиявлених обставин від нових доказів є той факт, що нові, одержані докази – це будь-які відомості, котрі стосуються обставин справи, але з тих чи інших причин не були надані суду під час розгляду конкретної справи. Такі докази за наявності встановлених в законі підстав можуть бути надані суду апеляційної інстанції під час апеляційного розгляду справи, а не прийматись судом як нововиявлені обставини.

Отже, можна зробити висновок, що нововиявлені обставини – це факти об'єктивної дійсності, що залишилися невідомими заявнику та суду при розгляді справи, які мають суттєве значення для вирішення справи, достовірно встановлені особливим процесуальним способом і є такими, що вказують на незаконність та необґрунтованість судових рішень, що набрали законної сили. Необхідно знаходити відмінності та дуже чітко розрізняти нові докази та докази, якими підтверджуються нововиявлені обставини, тому що нові докази не можуть бути підставою для перегляду судового рішення у зв'язку з нововиявленими обставинами. Перегляд діючого законодавства, усунення прогалин та колізій – є обов'язком правотворчих органів. Усе це можливе за допомогою застосування аналогії, але вона є лише способом подолання прогалин в законодавстві, оскільки вони остаточно не ліквідуються.

Бібліографічні посилання:

1. Конституція України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141) [Електронний ресурс] — Режим доступу до ресурсу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Цивільний процесуальний кодекс України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2004, № 40-41, 42, ст. 492) [Електронний ресурс] — Режим доступу до ресурсу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1618-15>.
3. Ізарова І.О. Реформи цивільного процесуального законодавства в незалежній Україні: 1991-2017 / Україна на шляху до Європи: реформа цивільного процесуального законодавства. Зб. наук. праць. – К., 2017, С.18

4. Лесько А.О. "Нововиявлені обставини цивільної юрисдикції як критерій для їх розгляду у спрощеному позовному провадженні та відмови у відкритті касаційного провадження" [Електронний ресурс] Режим доступу до ресурсу: http://www.vtu.gov.ua/mass_media/998
5. Ткачук О.С. "Спрощене провадження – новела цивільного процесу: правова природа, ознаки, процедура" [Електронний ресурс] — Режим доступу до ресурсу:
6. https://studwood.ru/1426670/pravo/ponyattya_novoviyavlenih_obstavin_u_tsivilnomu_protsezi
7. http://jurfak.univer.kharkov.ua/kafedry/kaf_civil-prav/Vasilyev_S_V_Osoblivosti_rozglyadu.pdf

Скрипник Руслан В'ячеславович,

студент гр. ЮД-546 юридичного факультету
Дніпропетровського державного університету
внутрішніх справ

Науковий керівник:

Тимченко Лілія Михайлівна

старший викладач кафедри цивільно-правових
дисциплін Дніпропетровського державного університету
внутрішніх справ

ОСОБЛИВОСТІ РОЗРАХУНКОВИХ ОПЕРАЦІЙ БАНКІВ

Розрахункові операції банків спрямовані на забезпечення взаємних розрахунків між учасниками господарських відносин, а також інших розрахунків у фінансовій сфері. Для здійснення розрахунків суб'єкти господарювання зберігають грошові кошти в установах банків на відповідних рахунках. Безготівкові розрахунки можуть здійснюватися у формі платіжних доручень, платіжних вимог, вимог-доручень, векселів, чеків, банківських платіжних карток та інших дебетових і кредитових платіжних інструментів, що застосовуються у міжнародній банківській практиці. При безготівкових розрахунках усі платежі провадяться через установи банків шляхом перерахування належних сум з рахунка платника на рахунок одержувача або шляхом заліку взаємних зобов'язань і грошових претензій. Платежі здійснюються у межах наявних коштів на рахунку платника. У разі потреби банк може надати платникові кредит для здійснення розрахунків. Установи банків забезпечують розрахунки відповідно до законодавства та вимог клієнта, на умовах договору на розрахункове обслуговування. Договір повинен містити реквізити сторін, умови відкриття і закриття рахунків, види послуг, що надаються банком, обов'язки сторін та відповідальність за їх невиконання, а також умови припинення договору. Таким чином, розрахункові операції обслуговуються готівковим і безготівковим грошовим обігом. Вони виникають у зв'язку з розривом у часі між подіями надання послуг (нарахування зобов'язань) і оплати за них [3].

Детально розкривають процес розрахункових операцій банків такі автори, як: Пронишин А. А., Данілов О. Д., Шило В. П., Поддєрьогін А. М., Маляревський Ю. Д. Докладно висвітлено сутність і структура грошових розрахунків підприємства, окремі принципи організації та завдання, які сприяють їх ефективному використанню. Від правильної організації грошових розрахунків у цілому залежить оперативність їх здійснення, а відтак і фінансовий стан суб'єктів господарювання. Організація грошових розрахунків ґрунтується на таких принципах [1]:

- обов'язкове зберігання грошових коштів на рахунках у банку;
- вільний вибір установи банку для відкриття поточних рахунків;
- вільний вибір способів розрахунків і платежу;
- списання коштів за дорученням власника рахунку;
- здійснення платежів у межах наявних на рахунку коштів;
- дотримання установлених законодавством правил.

За загальним правилом на території України всі юридичні особи усіх форм власності, а також фізичні особи, громадяни України, іноземні громадяни, особи без громадянства, які є суб'єктами господарювання, здійснюють між собою розрахунки у безготівковій та готівковій формах через установи банків відповідно до правил здійснення розрахункових та касових операцій, встановлених нормативно-правовими актами Національного банку України.